

WYROK

W I M I E N I U

RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 6 listopada 2014 roku

Sąd Okręgowy w Poznaniu w IV Wydziale Karnym - Odwoławczym w składzie:

Przewodniczący: SSO Małgorzata Ziółka

Protokolant: apl. radc. Ł. L.

przy udziale -

po rozpoznaniu w dniu 6 listopada 2014 roku

sprawy **A. K.** obwinionego z art. 90 k.w. i z art. 97 k.w.

z powodu apelacji wniesionej przez obwinionego

od wyroku Sądu Rejonowego Poznań – Stare Miasto w P. z dnia 13 czerwca 2014 roku, sygnatura akt III W 130/14

uchyla zaskarżony wyrok i sprawę niniejszą przekazuje Sądowi Rejonowemu P. w P. do ponownego rozpoznania

/-/ M. Z.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 czerwca 2014 roku, Sąd Rejonowy Poznań – Stare Miasto w P. uznał obwinionego A. K. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 90 k.w., polegającego na tym, że w dniu 9 grudnia 2013 roku, około godziny 17:10, na skrzyżowaniu ulicy (...), a (...), kierując pojazdem F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), naruszył zakaz wjazdu na skrzyżowanie, jeżeli za nim nie ma miejsca do kontynuowania jazdy, oraz za winnego popełnienia wykroczenia z art. 97 k.w. w związku z art. 22 ustęp 5 ustawy z dnia 20 czerwca 1997 roku Prawo o ruchu drogowym, polegającego na tym, że w dniu 9 grudnia 2013 roku, około godziny 17:10, w P., na skrzyżowaniu ulic (...), a (...), kierując pojazdem F. (...) o numerze rejestracyjnym (...), nie zasygnalizował manewru skrętu w prawo i za to, na podstawie art. 90 k.w. w związku z art. 9 § 2 k.w., Sąd Rejonowy wymierzył obwinionemu karę 200 złotych grzywny.

Orzekając natomiast o kosztach, Sąd Rejonowy, na podstawie art. 118 § 1 k.p.s.w. w związku z § 1 punkt 1 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 10 października 2011 roku w sprawie wysokości zryczałtowanych wydatków postępowania (...) oraz art. 3 ustęp 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1973 roku o opłatach w sprawach karnych, zasądził od obwinionego na rzecz Skarbu Państwa koszty sądowe w kwocie 130 złotych, obejmujące opłatę w kwocie 30 złotych i 100 złotych zryczałtowanych wydatków postępowania.

Powyższy wyrok w całości i na swoją korzyść zaskarżył obwiniony A. K., zarzucając:

- naruszenie prawa materialnego, to jest art. 90 k.w. poprzez jego zastosowanie w sytuacji, gdy przypisany czyn nie wypełnił znamion wykroczenia z art. 90 k.w.,

- błąd w ustaleniach faktycznych przyjętych za podstawę rozstrzygnięcia, a polegający na nie ustaleniu, czy ruch na skrzyżowaniu z ulicą (...) odbywał się płynnie, nie ustaleniu, ile miejsca pozostawało na prawym pasie ulicy (...), nie ustaleniu, czy pierwszy pojazd na ulicy (...) sygnalizował manewr skrętu w prawo, czy zamierzał kontynuować jazdę

na wprost, nie ustaleniu, czy w okolicznościach sprawy obwiniony mógł przypuszczać, rozpoczynając przejazd przez skrzyżowanie, że nie będzie miał możliwości opuścić całkowicie ulicy (...).

W uzasadnieniu wniesionej apelacji, stanowiącej w istocie rozwinięcie wskazanych wyżej zarzutów, obwiniony dodatkowo podnosił, że w obiektywnie istniejących okolicznościach nie sposób przypisać obwinionemu winy nawet nieumyślnej w postaci niedbalstwa i zaakcentował, że Sąd I instancji, w ogóle nie poczynił w tej materii żadnych ustaleń, które można poddać merytorycznej kontroli. Nadto skarżący zwrócił uwagę na treść zeznań ujawnionych w sprawie świadków (funkcjonariuszy Policji) i dodał, że Sąd I instancji zaniechał ustalenia wiarygodności ich twierdzeń, choćby poprzez ustalenie, czy bus, którym poruszali się policjanci posiadał tylną szybę, czy może nie oraz jakich był rozmiarów i z jakiej pozycji świadkowie mogli obserwować pierwsze i drugie zdarzenia i, czy było to wykonalne w ogóle.

Wskazując na powyższe skarżący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez uniewinnienie obwinionego od stawianych mu zarzutów, a ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obwinionego okazała się być konieczna, albowiem zainicjowała kontrolę instancyjną zaskarżonego wyroku, w następstwie przeprowadzenia, której ujawniono takie uchybienie, które musiało skutkować uchyleniem zaskarżonego wyroku i przekazaniem sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

W pierwszej kolejności Sąd Odwoławczy przypomina, iż w myśl recypowanego przez art. 8 k.p.s.w. przepisu art. 2 § 2 k.p.k., wyrażającego zasadę prawdy materialnej, podstawą wszelkich rozstrzygnięć sądu w procesie karnym powinny stanowić prawdziwe ustalenia faktyczne. Dyrektywa wynikająca z powołanego powyżej przepisu prawa nakazuje prowadzić tak postępowanie, aby ustalenia faktyczne były zbliżone do prawdy w takim stopniu, w jakim jest to możliwe. Jeżeli tak, to punktem wyjścia dla podjęcia rozważań, czy danemu obwinionemu można przypisać sprawstwo i winę zarzucanego we wniosku o ukaranie czynu, stanowi prawidłowo ustalony przez sąd rozstrzygający stan faktyczny konkretnej sprawy.

Odnosząc powyższe na grunt niniejszej sprawy, Sąd II instancji zauważa, że na kartach 58-54 akt sprawy znajduje się dokument sprawozdawczy sądu rozstrzygającego, który między innymi na stronie 1 przedstawia poczynione przez Sąd I instancji ustalenia faktyczne w sprawie A. K., obwinionego o popełnienie wykroczeń z art. 90 k.w. i z art. 97 k.w. Z owych, poczynionych przez Sąd Rejonowy, ustaleń faktycznych wynika, że do popełnienia przez obwinionego wykroczenia z art. 90 k.w. doszło w ten sposób, że A. K. poruszał się samochodem osobowym marki F. (...) o numerze rejestracyjnym (...) „ulicą (...). J. W. w stronę skrzyżowania z ulicą (...)”. Dalej z poczynionych przez Sąd I instancji ustaleń faktycznych wynika jasno, że „gdy (obwiniony) dojechał do końca ulicy (...). J. W. (skrzyżowanie z ul. (...)) zatrzymał się tuż za oczekującym na przejazd przez skrzyżowanie pojazdem (...)” (k. 58 akt, strona 1 pisemnego uzasadnienia).

Sąd Okręgowy zauważa w tym miejscu, iż z analizy mapy miasta P. wynika jednoznacznie, że ulica (...). J. W. w żaden sposób nie łączy się z ulicą (...). Ulica ta jest równoległą w stosunku do ulicy (...) i rozciąga się od ulicy (...) do ulicy (...) i dalej do P. D.. Ulica ta jednak nie krzyżuje się w żadnym miejscu z ulicą (...). Aby bowiem do tej ostatniej dojechać z ulicy (...). J. W., to należy w pierwszej kolejności skręcić w ulicę o nazwie aleja (...) II, tudzież w ulicę (...), albo, dalej, w ulicę (...). Tylko bowiem te trzy ulice krzyżują się z ulicą (...). Niestety w pisemnym uzasadnieniu zaskarżonego wyroku brak jest ustalenia, aby obwiniony w którymkolwiek momencie jazdy ulicą (...). J. W., skręcił w jedną z trzech wyżej wspomnianych ulic, krzyżujących się z ulicą (...).

Wprawdzie sam obwiniony w pisemnych wyjaśnieniach także podał, że jechał do końca ulicy (...). J. W. i dojechał do skrzyżowania z ulicą (...) (k. 32 akt), jednak takie twierdzenie obwinionego, z przyczyn wskazanych powyżej, nie odpowiada zapisom uwidocznionym w aktualnej mapie miasta P..

Nie dość powyższemu, Sąd II instancji podnosi, iż jego zastrzeżenia wzbudziło również ustalenie sądu rozstrzygającego co do tego, że obwiniony, kontynuując jazdę po pokonaniu skrzyżowania ulicy (...)z ulicą (...), wykonał manewr skrętu w prawo - z ulicy (...)w ulicę (...). Z mapy miasta P.nie wynika, aby z ulicy (...)można było wykonać manewr skrętu w prawo w ulicę (...). Skręt w prawo z ulicy (...)jest możliwy, ale w ulicę (...). Tylko bowiem obierając ten sposób jazdy można dojechać do ulicy (...), przy której znajduje się (...), a więc obiekt, w kierunku którego zamierzał jechać obwiniony w dniu 9 grudnia 2013 roku.

Oczywiście, Sąd II instancji dostrzega, iż świadek P. K. w swoich zeznaniach złożonych w dniu 23 grudnia 2013 roku także stwierdził, iż obwiniony dokonał skrętu w prawo z ulicy (...) w ulicę (...) (k. 5 verte akt). Niemniej obowiązkiem sądu rozstrzygającego było zweryfikowanie prawdziwości wypowiedzi wspomnianego świadka i to zwłaszcza w kontekście treści pisemnych wyjaśnień obwinionego, z których wynika, co należy przypomnieć, że jechał ulicą (...) do ulicy (...) (k. 32 akt).

Stwierdzone powyżej błędy Sądu I instancji spowodowały, że w istocie kontrola instancyjna zaskarżonego wyroku nie tylko, że jest utrudniona, ale wręcz niemożliwa. Sąd Odwoławczy, podobnie, jak i każdy inny czytelnik, po lekturze dokumentu sprawozdawczego Sądu Rejonowego może się jedynie domyślać przebiegu trasy faktycznie przemierzanej przez obwinionego w dniu 9 grudnia 2013 roku. Tymczasem przypomnieć należy, iż aby sąd odwoławczy mógł dokonać właściwej kontroli rozumowania sądu orzekającego, które doprowadziło ten sąd do konkretnych wniosków w zakresie sprawstwa obwinionego co do konkretnych czynów, to cały proces myślowy musi być przedstawiony w pisemnych motywach wyroku. Ustalenia faktyczne dokonane przez sąd orzekający, a zawarte w pisemnym uzasadnieniu wyroku, winny być poczynione natomiast w taki sposób, aby można było zweryfikować, czy zachowania obwinionego rzeczywiście wyczerpały wszystkie znamiona przypisanych im czynów, bo w przeciwnym wypadku można dopatrzeć się sprzeczności, między częścią dyspozytywną wyroku, a jego uzasadnieniem, co z reguły, zwłaszcza gdy materiał dowodowy nie jest jednoznaczny, musi prowadzić do uchylecia wyroku.

Ustalenia faktyczne, jakich wymaga art. 424 § 1 punkt 1 k.p.k., w pełni recypowany mocą art. 82 § 1 k.p.s.w. przez ustawę Kodeks postępowania w sprawach o wykroczenia, to jednoznaczne wskazanie konkretnych zachowań obwinionych, korespondujących z opisem czynów im przypisanych, poprzez które zrealizowane zostały przedmiotowo - podmiotowo znamiona przypisanych im wykroczeń. Tylko takie, oparte na całokształcie materiału dowodowego ustalenia mogą stanowić podstawę wyroku. Podkreślenia wymaga fakt, że jedynie uzasadnienie spełniające przytoczone wymagania umożliwia dokonanie wszechstronnej kontroli odwoławczej, zarówno w przedmiocie ustalonej podstawy faktycznej wyroku, jak i prawidłowości subsumcji ustalonego stanu faktycznego pod określony przepis ustawy karnej.

W realiach zaś niniejszej sprawy, kontrola instancyjna nie wykazała powyższego. To zaś uprawnia nie tylko do stwierdzenia, że przeprowadzenie kontroli instancyjnej zaskarżonego wyroku nie jest możliwe, ale i do stwierdzenia, że Sąd I instancji poczynił wadliwe ustalenia faktyczne.

Zatem już z tego powodu zaskarżony wyrok należy uchylić, zaś sprawę niniejszą przekazać Sądowi Rejonowemu Poznań - Stare Miasto w P. do ponownego rozpoznania.

Stwierdzenie z urzędu powyższego uchybienia Sądu I instancji powoduje, że rozprawianie się z zarzutami zawartymi we wniesionej apelacji jest zbyteczne. Niemniej już w chwili obecnej należy zaakcentować kolejny mankament zaskarżonego wyroku, dostrzeżony także przez skarżącego.

Otóż przypomnieć należy, iż obwinionemu zarzucono między innymi popełnienie wykroczenia z art. 90 k.w., do którego znamion należy utrudnienie tudzież tamowanie ruchu między innymi na drodze publicznej (...). Jeżeli zatem tak, to oczywistym jest, że opis zarzucanego, a następnie przypisanego obwinionemu tego rodzaju wykroczenia, winien obejmować te wszystkie elementy zachowania A. K., które są istotne z punktu widzenia ustawowych znamion wykroczenia z art. 90 k.w. Do tego rodzaju postępowania obliguje bowiem treść art. 82 § 2 punkt 1 k.p.s.w., który

wprost stanowi, że wyrok skazujący powinien zawierać także dokładne określenie przypisanego obwinionemu czynu oraz jego kwalifikację prawną.

Tymczasem opis zarzucanego, a następnie przypisanego obwinionemu wykroczenia z art. 90 k.w., w żaden sposób nie koreluje z elementami przedmiotowo - podmiotowymi tego wykroczenia. Redakcja czynu opisanego w punkcie 1 części wstępnej wyroku pozwala jedynie na uznanie A. K. za winnego popełnienia wykroczenia z art. 97 k.w. w związku z art. 25 ustęp 4 punkt 1 ustawy Prawo o ruchu drogowym. Także zatem i z tego powodu zaskarżony wyrok ostać się nie może.

Dlatego też Sąd II instancji uchylił zaskarżony wyrok i sprawę niniejszą przekazał Sądowi Rejonowemu Poznań – Stare Miasto w P. do ponownego rozpoznania, o czym orzekł, jak w sentencji swego wyroku.

Rozpoznając ponownie sprawę Sąd I instancji winien raz jeszcze przeprowadzić postępowanie dowodowe. W trakcie tegoż, Sąd Rejonowy powinien, w przypadku nie skorzystania przez obwinionego z przysługującego mu prawa do odmowy składania wyjaśnień, rozpytać A. K. na okoliczność przemieszczania się (jazdy) samochodem w dniu 9 grudnia 2013 roku w okolicach centrum handlowego (...)w kierunku (...). I to w oparciu o aktualny plan miasta P., tak aby usunąć wątpliwości co do prawidłowości nazewnictwa ulic, którymi obwiniony się poruszał.

Sąd I instancji winien również zadecydować o bezpośrednim przesłuchaniu świadka P. K. i K. K., a także świadka M. K. (dawniej R.) na identyczne, co powyżej okoliczności. Również w przypadku przesłuchiwania tych świadków, Sąd I instancji winien dysponować aktualną mapą miasta P. i zażądać od świadków, aby wskazali na niej kierunek i sposób jazdy A. K. dniu 9 grudnia 2013 roku, co powinien odzwierciedlać protokół rozprawy.

Po przeprowadzeniu natomiast postępowania dowodowego, Sąd I instancji winien przystąpić do oceny zachowania obwinionego, tudzież ewentualnej jego subsumcji pod określony przepis ustawy Kodeks wykroczeń. Czyniąc zaś to, Sąd Rejonowy winien mieć na uwadze ustawowe znamiona zarzucanych A. K. wykroczeń i pamiętać o wynikającym z art. 442 § 1 k.p.s.w. w związku z art. 109 § 2 k.p.s.w. zakazie reformationis in peius.

Natomiast sporządzając pisemne uzasadnienie wydanego wyroku, Sąd Rejonowy winien uczynić zadość dyspozycji wynikającej z art. 424 k.p.k. w związku z art. 82 § 1 k.p.s.w., tak, aby rozpoznając ewentualne przyszłe apelacje, Sąd Odwoławczy mógł dokonać oceny prawidłowości rozumowania Sądu I instancji. Na pewno pomoże w tym dołączenie do akt kopii odpowiedniej części planu miasta P..

/M. Z./